

1987

VOORWOORD

Zittend op de bank vormden ze een soort trapje, van klein naar groot. Het meisje was het kleinst en zat aan een uiteinde met haar twee oudere broers naast zich. Een, drie en vier jaar oud. Hun dunne benen bungelden onder de harde zitjes. In tegenstelling tot de meeste kinderen schuifelden de broers en het zusje niet op hun plaats heen en weer en wiebelden ze niet met hun voeten. Nieuwe schoenen zweefden roerloos boven het glanzende linoleum. Van het gezicht van de kinderen was geen nieuwsgierigheid af te lezen, geen verveling en geen ongeduld. Alle drie staarden ze naar de kale witte muur, alsof daar een tekenfilm van *Tom & Jerry* vertoond werd. Van op een afstand gezien was het net een foto – drie kinderen op een bank.

Ze zaten er al bijna een halfuur. Ze zouden gauw genoeg mogen opstaan, maar geen van de volwassenen die hen van een afstand in het oog hield, wilde daar echt vaart achter zetten. Er was de laatste tijd veel veranderd in het leven van de kinderen, maar dat verbleekte bij wat hun nog te wachten stond. Als ze hier weggingen, zou niets weer zijn zoals vroeger. Deze keer zouden het veranderingen in de goede zin van het woord zijn, maar toch zaten er nadelen aan en alleen de tijd kon uitwijzen of die zwaarder zouden wegen dan de voordelen. En juist daar wong de schoen: niemand kon er met zekerheid iets over zeggen. En daarom hadden zij die moesten beslissen er moeite mee de knoop door te hakken.

‘Jammer genoeg. We hebben alle mogelijkheden bekeken en dit is wat de deskundigen aanraden. De kinderen hebben ten-

slotte een thuis nodig en het heeft geen zin om te wachten. Hoe ouder ze worden, hoe minder kans dat iemand ze wil adopteren. Kijk maar hoeveel verschil er zit in het vinden van een pleeggezin voor de jongens of het meisje. Mensen weten maar al te goed dat hoe jonger een kind is, hoe beter het zich aan een nieuw leven kan aanpassen. Over twee jaar is het zusje even oud als het jongste broertje nu en dan zouden we met haar in dezelfde situatie zitten.' De man haalde diep adem en zette zijn woorden kracht bij door met een stapel papieren te zwaaien, verslagen en analyses van de deskundigen die de kinderen hadden onderzocht. De anderen knikten ernstig, met uitzondering van de jongste vrouw in de groep, die het meest tegen het voorstel gekant was. Zij had de minste ervaring met dit soort zaken, maar zij had het vuur nog in zich dat in het hart van de anderen door aanhoudende teleurstellingen allang gedoofd was.

'Moeten we niet nog even afwachten? Je weet nooit of we niet toch een echtpaar vinden dat het aandurft om ze alle drie te nemen.' Ze wenkte met haar ogen in de richting van de kinderen die als versteend op de bank zaten. Ze hield haar armen stijf over elkaar geslagen, alsof ze zich ervan wilde verzekeren dat haar goedheid, hoop en positieve instelling niet zouden wegvloeien. Ze herinnerde zich goed hoe de broers en het zusje eruitzagen toen hun zaak in handen van Jeugd zorg kwam: ze hadden ongekamd en ongewassen blond haar, vieze kleren en ze waren allemaal zo uitgemergeld dat het naar was om aan te zien. Heldere blauwe ogen in groezelige gezichten die getekend waren door tranen. Met een somber gezicht richtte de jonge vrouw zich weer tot de groep. 'Het moet mogelijk zijn.'

'Ik heb het toch net allemaal uitgelegd,' zei de man met de stapel papieren geïrriteerd. Hij keek voor de derde keer tijdens de vergadering op zijn horloge, want hij had beloofd met zijn kinderen naar de film te gaan. 'Om de jongste wordt gevochten,

maar slechts een paar mensen willen de jongens. We mogen blij zijn dat we deze oplossing gevonden hebben en het heeft geen zin om nog langer naar een denkbeeldig echtpaar te zoeken. Mensen die een kind willen adopteren, geven zich bij ons op en wij hebben die lijst grondig uitgekamd. Dit is, gezien de omstandigheden, het verstandigst.’

Hier viel weinig op te zeggen en iedereen knikte met een ernstig gezicht, behalve de jonge vrouw. Haar ogen straalden een ondraaglijke radeloosheid uit. ‘Ze lijken zo close met elkaar. Ik maak me zorgen dat de scheiding ze voor de rest van hun leven zal schaden.’

Er werd nu zo hard met de papieren gezwaaid dat het haar op het hoofd van de aanwezigen zachtjes bewoog. ‘Twee psychologen zeggen duidelijk dat het voor de twee jongste kinderen goed zou zijn om gescheiden te worden. Het lijkt alsof de jongen zijn zusje onder zijn hoede heeft genomen; hun relatie is niet normaal. Hij probeert haar de liefde en aandacht te geven die hij zelf tekortkomt, maar hij is zelf nog maar een kleuter. Zij kan niet vrijuit bewegen omdat hij zo beschermend is, en de stress en zorgen om haar maken hem overstuur. Hij is drie jaar.’ De man zweeg en hapte naar adem. ‘Je hoeft niet eens tussen de regels door te lezen – het staat hier zwart-op-wit. Het zou hun allebei goeddoen om van elkaar gescheiden te zijn. Zijn relatie met haar is niet gezond. Feitelijk kun je zeggen dat de broers hier meer schade hebben opgelopen dan zij. Maar ze zijn ook ouder.’

Vanuit hun ooghoek merkten een paar mensen in de groep beweging op de bank op. Het jochie was dichterbij zijn zusje gaan zitten. Nu sloeg hij zijn arm om haar schouders en drukte haar stevig tegen zich aan. Het leek wel alsof hij hen door de glazen wand heen gehoord had.

‘Ik vind dat we het ons niet kunnen veroorloven om deze conclusies in twijfel te trekken. Het zijn deskundigen en de toe-

stand van deze kinderen gaat ons inbeeldingsvermogen te boven. Ik ben in elk geval van mening dat we dit met spoed moeten oplossen. Het zou onzin zijn om nog langer naar een magische oplossing te zoeken. Die is er niet.' De vrouw die het woord had genomen, had ook al te kennen gegeven dat ze weinig tijd had. Ze sprak snel en had de neiging om ongeduldig met haar voeten te tikken.

'En wat gebeurt er later, als ze ouder zijn en ontdekken dat een scheiding misschien vermeden had kunnen worden? Er zijn genoeg voorbeelden van wat er gebeurt als mensen verbitterd raken vanwege het systeem. Dan gaat hun hele leven daarom draaien,' zei de oudstgediende in de groep. Hij ging bijna met pensioen en hoopte dat dit de laatste moeilijke zaak zou zijn die de weg naar zijn bureau gevonden had. Dat vond hij niet te veel gevraagd. Zijn haren waren al geruime tijd wit, hij nam medicijnen tegen hoge bloeddruk en had een doorgroefd gezicht.

'De adoptieouders zullen hun afkomst geheimhouden. Dat is het beste voor alle drie, maar in het bijzonder voor de twee jongste kinderen. Dat moet een fluitje van een cent zijn, want ze kunnen zich waarschijnlijk niets herinneren van hun eerste levensjaren. Het meisje is net een jaar oud, maar de oudste zou al herinneringen kunnen hebben. Al is dat natuurlijk niet zeker, want ze zullen vervormen en vervagen. Wat herinneren jullie je nog van toen je vier jaar was?'

'Heel veel.' De jonge vrouw was de enige die dergelijke herinneringen had; de anderen konden alleen maar dromerige en onduidelijke fragmenten oproepen. Maar ze herinnerde zich niets van toen ze een jaar oud was. Het meisje om wie nu gevochten werd, zou er het beste van afkomen en niet alleen omdat ze zo schattig was. De afgelopen jaren hadden meer invloed gehad op de jongens en daarvan waren de gevolgen nu al zichtbaar: bij de jongste doordat hij tomeloze liefde en zorg voor zijn zusje aan

de dag legde, bij de oudste door diens onverschilligheid tegenover alles en iedereen. Het bondige rapport van de politieagenten die na het telefoontje van de moeder ter plaatse waren geweest, had veel indruk op de groep gemaakt en niemand stond te springen om hun beschrijvingen opnieuw op te rakelen.

Het zou een ware zegen zijn als de tijd deze herinneringen uit de gedachten van de broers en het zusje kon wissen.

Jammer genoeg twijfelde de jonge vrouw eraan dat het zo zou lopen. De shock moest enorm geweest zijn. 'Dat wat ik me herinner houdt meestal verband met iets verschrikkelijks: toen ik als driejarige met mijn vinger gekneld zat tussen de deur van de bakkerij of toen ik als vijfjarige zag hoe mijn vriendinnetje aangereden werd. En deze gebeurtenissen zijn niet eens te vergelijken met wat deze drie kinderen hebben moeten meemaken. Ik vrees dat de jongens hier nog herinneringen aan zullen overhouden. Hun zusje misschien ook, hoewel dat te betwijfelen valt.'

'Hoe zit het eigenlijk, is er al duidelijkheid over de verwantschap?' De vrouw die zoveel haast had, veranderde van onderwerp om te voorkomen dat ze zich in hun eigen jeugdherinneringen zouden verliezen. 'Ze zijn vast niet eens volle broers en zus, dus we weten ook niet hoeveel moeite we moeten doen om ze bij elkaar te houden.'

Eindelijk steeg de man met de stapel papieren in de achting van de jonge, gevoelige vrouw. 'Ik denk dat het bijzaak is of ze dezelfde vader hebben, want zij zien zichzelf als broers en zus. We weten niet zeker of ze allemaal dezelfde moeder hebben. Van de twee jongste kinderen is de vader niet bekend, maar dat is niet zo voor het oudste jochie. De dokter die ze onderzocht heeft, zegt dat de jongste twee waarschijnlijk volledig verwant zijn en dat de oudste hun halfbroer is. Dit is weliswaar gebaseerd op de woorden van degene die de vader van de oudste jon-

gen heet te zijn, omdat die ontken dat hij na de geboorte van hun zoon verdere seksuele contacten met de moeder heeft gehad. Nadat zij genoodzaakt was om bij haar vader in te trekken. De man zweeg en fronste zijn voorhoofd. Hij slikte en ging verder. 'Maar er zou een DNA-onderzoek voor nodig zijn om de verwantschap tussen de kinderen te achterhalen en daar is geen geld en geen tijd voor. Bovendien wil niemand de resultaten zien. Het is beter om aan te nemen dat ze normale vaders hebben. Alle drie, niet alleen de oudste.'

De groep hulde zich in stilzwijgen. Ze kenden allemaal het verhaal van de kinderen en hun moeder. Het verhaal van de grootvader en de verschrikkelijke misdaad waarvan hij, met betrekking tot zijn dochter, verdacht werd. Nu lag het lot van drie kleine kinderen met krassen op de ziel in hun handen. Wat moesten ze doen?

'Hoe zit het met Thorgeir, de vader? Is het uitgesloten dat hij van gedachten verandert?' De jonge vrouw verbrak de stilte.

'Dat is grondig met hem besproken. Hij kan of wil de jongen niet in huis nemen, laat staan alle drie. Er was geen contact tussen vader en zoon en hij zegt dat hij niet eens zeker weet of hij de vader is. Hij heeft de jongen als zijn zoon erkend, omdat hij een korte relatie met de moeder heeft gehad, maar hij zegt dat hij nooit zeker geweten heeft of de moeder niet ook met andere mannen geslapen heeft. Als we hem zouden dwingen de jongen in huis te nemen, zal hij een vaderschapstest eisen. Dat vertraagt de zaak en wat ook de uitkomst is, volgens mij is hij niet bepaald de beste keuze. Als blijkt dat hij niet de vader is, is het uitgesloten dat hij hem in huis neemt, en in het andere geval is hij er niet blij mee hem toegewezen te krijgen. Is dat goed voor de jongen? Ik denk het niet.' De mannen wisselden blikken met elkaar uit en leken de beslissing van de vader meer waarde toe te dichten dan de vrouwen, die ervoor kozen niet te reageren.

‘Dit is de beste oplossing.’ De man weerhield zich er ditmaal van met de papieren te zwaaien. In plaats daarvan tikte hij erop met zijn vingers. ‘We hebben geen tijdmachine die ons kan vertellen dat het in de toekomst goed met ze zal gaan. We kunnen alleen afgaan op het oordeel van de deskundigen. Alle ouders zijn gescreend en hebben goede aanbevelingen. Ik stel voor dat we dit nu afhandelen. De registratie van de kinderen in het systeem wordt veranderd en na verloop van tijd raakt dit verschrikkelijke begin van hun leven in de vergetelheid. Het is het beste voor ze dat ze hun afkomst nooit ontdekken en de scheiding zal ze helpen om die te vergeten. Hoe eerder ze aan hun nieuwe leven beginnen, hoe beter. Voor iedereen. Zijn we het daarmee eens?’

De jonge vrouw opende haar mond om haar mening te ventileren, maar zei niets. De anderen mompelden iets ter bevestiging, alsof ze verder protest van haar kant in de kiem wilden smoren. Ze draaide zich om en keek door het raam naar de drie kinderen. Op de bank probeerde het kleine meisje zich zonder veel resultaat van haar broertje los te maken, maar hij greep haar nog steviger vast. Het leek wel of hij haar daar pijn mee deed. Misschien schulde er toch meer waarheid in de bevindingen van de deskundigen dan ze wilde toegeven. Ze draaide zich weer naar de groep en knikte flauwtjes.

Hiermee was de beslissing genomen.

De groep splitste zich op, terwijl de formaliteiten afgehandeld werden. De jonge vrouw bleef achter op de gang en werd daarvoor als enige getuige van het moment dat de kinderen naar hun nieuwe leven gestuurd werden. Ze lieten hun oude leven niet zonder slag of stoot los, net zoals baby's de warme baarmoeder niet zwijgend en geluidloos verlaten. Vooral het jongste broertje reageerde fel. Hij huilde en krijste toen hij zag dat zijn zusje in de armen van de kinderarts de gang uit verdween. Het

kleine meisje staarde naar hem over de schouder van de arts en zwaaide met een uitdrukingsloos gezicht gedag. Op dat moment liep het helemaal uit de hand. Het kostte een man in het wit veel moeite om het jochie in bedwang te houden. Toen hij merkte dat hij overmand werd, ging het gekrijs over in gehuil.

De jonge vrouw kon haar blik niet afwenden van wat er zich afspeelde. In zekere zin was ze medeverantwoordelijk voor wat hier gaande was en daarom vond ze dat ze ook sterk genoeg moest zijn om de gevolgen ervan onder ogen te zien. Het was minder erg om toe te zien hoe het oudste broertje reageerde. Hoewel hij geen lichamelijk verzet bood of huilde, zei de wilde blik in zijn ogen alles wat er te zeggen viel. Waarschijnlijk waren de drie kinderen nog nooit van elkaar gescheiden geweest.

De jonge vrouw liet geen traan en keek toe hoe de jongens op dezelfde manier afgevoerd werden als hun zusje.

Toen ze ten slotte de kracht vond om te vertrekken, zag ze op haar weg door het ziekenhuis geen spoor meer van de kinderen. Ook niet bij de ingang of op het halflege parkeerterrein buiten.

Hun nieuwe leven had ze met huid en haar opgeslokt.

2015

HOOFDSTUK 1

Donderdag

Elisa moet even bijkomen. Ze ligt op haar zij met het dekbed tussen haar benen gefrommeld en het kussen onder haar wang gepropt. Binnen is het donker en door de kieren tussen de gordijnen is de zwarte hemel te zien waaraan de sterren vanuit het eindeloze heelal naar haar knipogen. Naast haar in het tweepersonsbed ligt een netjes uitgespreid dekbed en een onaangeroerd hoofdkussen. De stilte is ongewoon en ze mist het gesnurk dat haar soms wakker houdt en ergert. Ze mist ook de warmte van haar man die het altijd warm heeft en er graag voor zorgt dat ze met één been onder het dekbed uit moet slapen.

Uit gewoonte heeft ze zich zo geïnstalleerd, maar nu heeft ze het koud.

Als ze het dekbed verder over zich heen trekt, merkt ze dat ze kippenvel heeft op haar benen. Dat doet haar denken aan de tijd dat Sigvaldi nachtdiensten had, maar deze keer verwacht ze niet dat hij in de voormiddag geuwend en met wallen onder zijn ogen thuiskomt, geurend naar ziekenhuisluchtjes. Eerder dan volgende week zal hij niet van het congres terug zijn. Toen hij haar gisteren bij het busstation een afscheidskus gaf, was hij er duidelijk meer op gebrand dat het afscheidsmoment voorbij zou zijn dan zij. Als ze hem goed inschat, komt hij geurend naar nieuwe aftershave uit de taxfreeshop thuis, zodat ze met haar arm over haar neus moet slapen totdat ze aan de geur gewend is.

Ze voelt het gemis, maar ook tevredenheid over het feit dat ze het rijk even alleen heeft. Ze heeft een aantal avonden in het vooruitzicht dat ze zelf het tv-programma kan kiezen en geen

rekening hoeft te houden met een of andere voetbalcompetitie. Avonden dat ze IJslands platbrood met kaas kan eten zonder de rest van de avond rommelende darmen te hoeven aanhoren.

En toch zijn er niet alleen voordelen aan een weekje vrij van haar man. Ze is dan alleen met hun drie kinderen en alleen met de zorg voor alles wat daarbij komt kijken: ze wakker maken, helpen met opstaan, ophalen en wegbrengen, wegbrengen en ophalen, ze helpen bij hun huiswerk, ze bezighouden, hun computergebruik in het oog houden, ze te eten geven en in bad doen, hun tanden poetsen en ze in bed leggen. Twee keer per week moet Margrét naar ballet en Stefán en Bárður naar karate en dan moet ze erbij blijven. Elísa vindt dat een van de moeilijkste dingen, omdat ze er dan genoeg mee moet nemen dat ze geen talent lijken te hebben voor of plezier lijken te beleven aan deze hobby's, die toch het nodige kosten. Zij heeft tenminste de indruk dat ze zich vervelen: ze volgen het ritme van de groep niet, draaien vaker een andere richting op dan de overige kinderen en met rode wangen staan ze verbaasd te kijken naar degenen die altijd alles goed doen. Maar misschien is het net andersom: misschien zijn het juist haar kinderen die de juiste bewegingen maken.

Al liggend laat ze slaapdrongen de vermoeidheid van zich afglijden. Op het nachtkastje geeft de wekker licht. Gewoonlijk kijkt ze er 's morgens vervuld van haat naar, maar nu voelt ze niet het oude, bekende verlangen om hem op de grond te smijten. De cijfers gloeien groen en lijken haast radioactief in het donker; ze geven aan dat ze nog een paar uur mag slapen. Haar vermoeide geest weigert om precies uit te rekenen hoelang nog. Een prangende vraag houdt haar bezig: waarom is ze wakker geworden?

Het felle licht van de wekker veroorzaakt een stekende pijn in Elísa's vermoeide ogen. Ze rolt op haar andere zij en slaat een

hand voor haar mond als ze de donkere omtrek ziet van iemand die bij haar bed staat. Ze is echter snel gerustgesteld als ze ziet dat het Margrét is, haar oudste, de dochter die altijd al een beetje anders is geweest dan de andere kinderen. Ze is zelden blij. Daarvan is ze dus wakker geworden. ‘Lieve Margrét, waarom slaap je niet?’ Haar stem klinkt schor en ze kijkt haar dochter in de ogen. In het donker lijken die wel zwart. Rode krullen, die alle kanten op springen, omhullen het lijkbleke gezicht.

Het kind kruipt over het onaangeroerde dekbed van haar vader naar haar toe. Ze buigt zich naar haar moeder en fluistert zachtjes; haar warme adem, vergezeld van een vage tandpasta-geur, kietelt in Elísa’s oor. ‘Er is iemand in huis.’

Elísa gaat rechtop zitten. Haar hart bonst in haar keel, ondanks het feit dat ze weet dat het niet waar kan zijn. ‘Je hebt gedroomd, liefje. Je weet vast nog waar we het over gehad hebben. De dingen waar je over droomt, hebben niets met de werkelijkheid te maken. Dat zijn twee verschillende werelden.’ Margrét kampte al met nachtmerries toen ze nog een peuter was. Haar twee broers vallen altijd als een blok in slaap en verroeren zich dan niet meer tot de ochtend, net als hun vader. Maar de nacht is zelden zo barmhartig voor hun dochter. Hoe vaak is het stel niet wakker geschrokken van een krijsende gil van het meisje? De artsen zeiden dat ze er wel overheen zou groeien, maar er is al twee jaar verstreken en de toestand is nog niet veel veranderd.

De koperrode lokken bewegen mee als het meisje haar hoofd schudt. ‘Ik sliep niet. Ik was wakker.’ Ze fluistert nog steeds en brengt haar vinger naar haar welgevormde lippen om aan te geven dat haar moeder niet te luid mag praten. ‘Ik moest plassen en toen zag ik hem. Hij is in de woonkamer.’

‘Soms verwarren mensen dingen. Dat gebeurt me vaak...’ Elísa zwijgt abrupt. ‘Sst...’ Ze zegt het meer tegen zichzelf. Op de gang is niets te horen. Het geluid dat ze dacht te horen, is denk-

beeldig. Ze kijkt door de halfopen deur en ziet alleen duisternis. Uiteraard. Wie zou er daar ook moeten zijn? Hun bezittingen stellen niets voor en het is onwaarschijnlijk dat hun slecht geschilderde huis dieven zou aantrekken. Toegegeven, hun huis is wel een van de weinige huizen in de straat waar niet op elk raam een sticker van een beveiligingsbedrijf zit.

Margrét buigt zich opnieuw naar het oor van haar moeder. ‘Ik verwarde niets. Er is iemand in de woonkamer. Ik zag hem vanuit de gang.’ Margrét’s rustige stem is helder en geeft niet aan dat ze slaapdronken of half in slaap is.

Elísa doet het nachtlampje aan en tast naar haar mobiele telefoon. Zou het kunnen dat de wekker de foute tijd aangeeft? Die heeft het afgelopen jaar immers veel te verduren gehad: Elísa kan niet meer bijhouden hoe vaak hij op de grond beland is. Misschien is het de moeite niet om Margrét terug in bed te stoppen. Misschien is het tijd voor het ochtendritueel, karnemelk in drie kommen te gieten, er bruine suiker over te scheppen en te hopen dat ze tijd heeft om de shampoo grondig uit haar haren te spoelen, terwijl de kinderen zitten te eten. De telefoon ligt niet op het nachtkastje en ook niet op de grond. En toch is ze er zeker van dat ze hem mee naar bed heeft genomen. Ze wilde hem bij de hand hebben voor het geval dat Sigvaldi midden in de nacht zou bellen om te zeggen dat hij goed aangekomen was. Of had ze dat toch niet gedaan? ‘Hoe laat is het eigenlijk, Margrét?’ Het meisje heeft nooit een koosnaam gewild.

‘Dat weet ik niet.’ Margrét kijkt van haar moeder naar de donkere gang. Dan draait ze zich weer naar haar en fluistert: ‘Wie komt er nou midden in de nacht op bezoek? Geen aardig iemand.’

‘Nee. Er komt niemand. Punt.’ Elísa merkt dat haar stem elke overtuigingskracht mist. Wat nu als het kind het bij het rechte eind heeft en er iemand bij hen heeft ingebroken? Ze staat op.

De vloer is ijskoud en ze krult haar tenen. Ze heeft een t-shirt van Sigvaldi aan, maar verder niets en voelt dat ze kippenvel krijgt. ‘Blijf stilliggen. Ik ga kijken wat er aan de hand is. Als ik terugkom, kunnen we weer gaan slapen en hoeven we ons geen zorgen meer te maken. Afgesproken?’

Margrét knikt. Ze trekt het dekbed van haar moeder op tot over haar neus. Vanonder het dekbed mompelt ze: ‘Wees voorzichtig. Hij is niet lief.’

De woorden klinken nog na in Elísa’s oren als ze op weg gaat en doet alsof alles veilig is, ervan overtuigd dat er geen inbreker in huis is. Maar Margrét heeft haar aan het twijfelen gebracht. Waarom is dit vorige nacht niet gebeurd, toen Sigvaldi thuis was? Was dat te veel gevraagd? Elísa slaat haar armen om zich heen tegen de kou, maar zonder resultaat. Als ze het licht aanknipt, doet het pijn aan haar ogen.

De deur van de jongenskamer piept een beetje, als ze zich ervan vergewist dat ze rustig liggen te slapen. Ze liggen allebei in het stapelbed, met hun ogen dicht en hun mond open. Ze sluit de deur stilletjes achter zich.

Er is niemand in de badkamer; in de kamer van Margrét staan poppen en knuffeldieren die in een rechte rij op een plank zitten, haar aan. Het lijkt of hun ogen haar volgen als ze de deur haastig dichtdoet. Ze vraagt zich af of die opstelling een verklaring voor de nachtmerries van Margrét kan zijn. Zelf zou ze het niet leuk vinden om die strakke gezichten te zien als ze ’s nachts wakker werd. In het donker is het net of al dat schattige iets slechts uitstraalt. Het valt te proberen het speelgoed ergens anders te zetten en te kijken of Margrét dan beter slaapt. Ze neemt zich voor om dat vanavond na het werk te doen.

Op de gang en in de kamers die daarop uitkomen is niemand te zien, en er zijn ook geen sporen van binnendringers. Hoe zouden die eruitzien? Voetstappen? Sigarettenpeuken op de grond?

Een gebroken bloempot in de hoek? Vast niet. Als ze vanuit de gang de woonkamer en de keuken in gaat, is ze een stuk rustiger. Het schijnsel van de straatlantaarns volstaat om haar ervan te overtuigen dat dit weer een van Margréts fantasieën is geweest. In het donker komt de verbeelding soms tot leven. Nu ze beter kan zien, oogt de woonkamer verlaten. Een lege popcornschaal staat nog steeds op zijn plaats voor de televisie en overal rond de salontafel liggen legoblokjes. Alles precies zoals toen ze naar bed ging. Verdomde fantasie. Een glimlach speelt rond haar lippen, maar verdwijnt even snel weer. De witte schuifdeur tussen de hoek van de woonkamer, die als eetkamer dient, en de keuken is dichtgeschoven.

Die deur is nooit dicht.

Elisa loopt ernaartoe, heel voorzichtig. Haar voetzolen plakken aan het koude parket en de angst groeit met elke stap. Ze legt haar oor tegen de schuifdeur. Eerst is het stil, maar ze trekt zich terug als ze hoort dat er in de keuken met stoelen geschoven wordt.

Wat moet ze doen? Ze wil het liefst terug in bed kruipen en de dekens over haar hoofd trekken. Degene die daarbinnen is, zal dadelijk naar buiten komen. Hun bezittingen laten Elisa koud. De dief mag meenemen wat hij wil, als hij maar snel weer weggaat. Maar wat is hij in hemelsnaam aan het doen in de keuken? Ze hoort dat hij aan de keukentafel is gaan zitten en vraagt zich af of Margrét of een van de jongens langs haar gelopen is zonder dat zij het gemerkt heeft. Nee, dat is uitgesloten.

Tot haar ontzetting hoort ze dat de ongenode gast aan de andere kant van de schuifdeur opstaat. Ze kan niets anders bedenken dan haar oor opnieuw tegen de deur te leggen. Een lade wordt geopend en weer gesloten en daarna nog een en nog een, totdat er hoorbaar met bestek gerammeld wordt. Of alleen met de messen. De daaropvolgende stilte wordt verbroken als de

kleine schuifdeur naar de voorraadkast wordt geopend. Welke dief is er nu geïnteresseerd in conservenblikken of pakken cornflakes? Of in een bezem, een borstel, stofdoeken, schoonmaakspullen of een stofzuiger? In plaats van dat het verloop van de situatie Elísa kalmeert, voelt ze zich nog beroerder. Mensen die raar gedrag vertonen, zijn gevaarlijker dan voorspelbare types. Ze gaat bij de deur weg en trekt zich stilletjes terug in de woonkamer. Haar telefoon moet op de salontafel liggen. Of in de badkamer. Twee jaar geleden besloten ze de vaste telefoon op te zeggen en nu mist ze die voor het eerst. Elísa laat haar blik door de hal dwalen en vraagt zich af of ze niet naar buiten moet rennen en om hulp roepen in de hoop de burens te wekken. Maar dan zou ze de kinderen moeten achterlaten, mogelijk bij een man die in de keuken een koksmes gepakt heeft. Elísa doet een stap in de richting van de voordeur, maar stopt dan. Ze kan niet bij haar kinderen weggrennen. In plaats daarvan draait ze zich om en loopt in de richting van de gang. Ze is bijna bij de deur als ze de schuifdeur hoort opengaan. Op dat moment glipt ze de gang in en doet de deur voorzichtig achter zich dicht. Ze durft niet te kijken of de man achter haar aankomt, voordat ze de deur in het slot hoort vallen.

Er woedt een storm in haar hoofd; Elísa probeert wanhopig te bedenken wat ze nu het beste kan doen. Hoe komt ze hier weg? Ze kan zich niet in haar slaapkamer verschansen. Toen ze hiernaartoe verhuisden, waren de meeste sleutels zoek en ze hadden nooit een reden gezien om die te laten bijmaken. De badkamer kan afgesloten worden, maar het is even hopeloos zich daar op te sluiten als het huis uit te gaan. De kinderen zouden nog steeds weerloos achterblijven. Niettemin haast ze zich naar de badkamer op zoek naar haar telefoon, maar die is daar niet. Ze graait tussen de handdoeken en trekt met bevende handen de laden open. Maar het is vergeefse moeite: die vervloekte tele-

foon is niet te vinden. Tranen wellen op als ze naar de chaos kijkt. Wanneer moet ze dit opruimen? Alsof ze nog niet genoeg aan haar hoofd heeft.

Elísa keert terug naar de gang, in de volle wetenschap dat ze haar verstand aan het verliezen is. Het lukt haar niet om de schreeuw te onderdrukken die haar ontsnapt als ze de deur aan het andere eind van de gang ziet opengaan. De schreeuw is niet luid of schrill: hij lijkt in haar verbeelding het meest op het krijzen van een konijn in nood. Ze wil niet zien wie er door de deuropening komt en glipt daarom haar slaapkamer tegenover de badkamer in en doet de deur achter zich dicht. Ze hoort de voetstappen van de indringer en daarna een ander geluid, alsof hij iets achter zich aan sleept. Maar wat? Haar hart bonst in haar keel.

‘Margrét?’

Haar dochter is nergens te zien.

‘Margrét?’

Haar stem begeeft het bijna en dat geeft haar niet bepaald moed. Ze kan niet beslissen of ze eerder naar haar telefoon dan naar Margrét moet zoeken. Voordat ze een besluit kan nemen gaat de deur achter haar open en komt de man naar binnen. Hij staat stil en het gerammel wordt erger, alsof hij iets over de drempel trekt. Ze kan niet achteromkijken, haar lichaam is verstijfd en haar gedachten doen pijn door het ondraaglijke verlangen om haar ogen opnieuw dicht te knijpen. Het geluid achter haar rug klinkt vertrouwd, maar Elísa kan zich met de beste wil van de wereld niet herinneren waardoor het veroorzaakt wordt. Haar hersenen lijken verwoed bezig de basisfuncties uit te schakelen die ze nu het meeste nodig heeft.

Verstijfd hoort Elísa iemand achter haar rug haar naam fluisteren. Het gefluister klinkt gedempt, alsof de man een sjaal voor zijn mond heeft. Ze herkent de stem niet. Maar hoe klinken

fluisterende stemmen? Heel anders, toch? Margrét klonk anders toen ze in haar oor fluisterde en haar wakker maakte. Maar de warme, zachte luchtstroom die voordien rond haar oren speelde, staat mijlenver af van de paniek waarmee dit diepe gefluister haar nu vervult.

Wie is dit en wat wil hij? Hij lijkt haar te kennen; hij weet in elk geval hoe ze heet. Zag hij haar naam in de keuken? Op het raamkozijn of op een kaart van haar vriendin Gunna op de koelkast?

Elísa voelt een sterke gehandschoende hand naar haar keel grijpen en vervolgens een pijnlijke steek in haar rug. Een mes. 'Alsjeblieft,' fluistert ze. Ze ziet ervan af om hardop aan te vullen: Alsjeblieft, doe me geen pijn. Alsjeblieft, verkracht me niet. Alsjeblieft, vermoord me niet. Alsjeblieft, doe mijn kinderen niets aan. De punt van het mes gaat uit haar rug, maar het pijnlijke gevoel blijft. Hij moet haar tot bloedens toe gestoken hebben. Hij verslapt zijn greep om haar keel en voordat ze het beseft, is hij begonnen iets voor haar ogen te binden. Ze raakt nog meer buiten zichzelf van angst wanneer ze zich realiseert dat hij hiervoor dikke, sterke tape gebruikt die hij om haar hoofd wikkelt. Net zoals zojuist in de badkamer staat ze op het punt te huilen en de bezorgdheid over hoe ze dit weer moet verwijderen wint het van de angst voor haar eigen veiligheid en die van de kinderen. De tape is zo strak aangebracht dat hij waarschijnlijk haar wenkbrauwen en wimpers zal meetrekken bij het verwijderen. Haar opwellende tranen kunnen nergens naartoe en ze lossen de lijm op die prikt als hij in haar ogen komt. 'Alsjeblieft. Ik zeg niemand iets. Je mag hebben wat je wilt. Alles. Neem alles.'

'Dat denk ik niet,' hoort ze hem achter haar rug fluisteren.

Elísa zakt op haar knieën. 'Alsjeblieft!' De tape wordt nog een keer om haar hoofd gewonden en ze krimpt ineen als hij hem afsnijdt. Hij laat zijn hand ruw over haar nek gaan om het losse

uiteinde vast te maken. Vervolgens wordt ze omgedraaid en op het bed geduwd. De matras geeft mee als de man naast haar komt zitten en ze trekt haar hoofd snel weg als hij haar zachtjes over de haren strijkt. Plotseling verandert zijn zachte greep: hij neemt een handvol haar vast en trekt haar hoofd naar zich toe.

Hij fluistert opnieuw in haar oor, ditmaal iets luider. Ze herkent de stem niet en bovendien klinkt het alsof hij een masker of een bivakmuts draagt. 'Ik ga je iets vertellen. Een kort verhaal. Eigenlijk een tragedie. Ik raad je aan te luisteren.'

Elisa knikt. Hij trekt nog harder aan haar haren, zodat het pijn doet. Waarom wil hij haar een verhaal vertellen? Waarom vraagt hij niet gewoon haar pincode of waar ze haar geld bewaart? Ze zou alles zeggen. Hij kan al haar creditcards krijgen en toegang tot hun bankrekeningen. Hij mag het zilver hebben dat ze van opa en oma geërfd heeft. De weinige sieraden die ze in haar leven heeft verzameld. Alles. Ze zou er probleemloos afstand van kunnen doen, als hij haar en de kinderen maar spaart. Op dit ogenblik doet niets anders ertoe. Ze zou blijmoedig haar wenkbrauwen afscheren en haar wimpers uittrekken, als hij maar wegging.

Snikkend slaagt ze erin hem te vragen of hij van plan is om haar kinderen pijn te doen. Ze hoort niet wat hij antwoordt en dat maakt haar lijden alleen maar erger. Vervolgens zwijgt hij. Het vervolg van het verhaal lijkt ook niet te komen en ze zitten samen in stilte. Elisa kan niets zien en haar hart staat op springen. Ze hoort en voelt dat de man opstaat en diep in haar groeit een sprankje hoop dat hij misschien weggaat. Dat volstaat. Ze verdraagt het niet om die gedachte verder aan te wakkeren. Ze moet op haar hoede zijn; misschien wil hij haar in de rug aanvalen. Ze hoort het gerammel opnieuw en een klik die zou kunnen aangeven dat hij iets in het stopcontact naast de deur gestoken heeft. Ze bedenkt welke elektrische apparaten in huis schade

zouden kunnen toebrengen: de boormachine die ze Sigvaldi met kerst gegeven heeft, de handmixer, de snoeischaar, haar krultang, het strijkijzer, het tosti-ijzer, de waterkoker. Welk apparaat is het ergst? Welk apparaat is het minst erg? Elísa ademt zo snel dat ze bijna haar bewustzijn verliest. Dan herinnert ze zich dat de meeste van deze walgelijke apparaten een te kort snoer hebben om tot bij het bed te komen en voelt ze zich iets beter. Maar dat duurt niet lang.

Elísa hoort de man opnieuw naar het bed komen en verliest de controle over zichzelf. Ze onderneemt een laatste poging om te ontsnappen, een poging waarvan ze weet dat die gedoemd is te mislukken. Hij kan zien, zij niet. Hij is groter en sterker. Maar ze gooit zich toch over het bed en probeert aan de andere kant op de grond te komen. Ze hoort de man geërgerd roepen en voelt hoe hij zich boven op haar werpt, daar waar ze op haar buik ligt, half op het bed, half ervan af. Haar ene arm ligt onder haar lichaam geklemd, terwijl de andere met haar hand onder het bed op de grond hangt. De man slaat haar zo hard op haar rug dat haar wervels meetrillen en het haar de adem beneemt. Hij gaat boven op haar zitten en ze kan zich niet bewegen, maar hoort wel dat hij meer tape van de rol trekt. Zonder hoop op succes zoekt ze op de grond naar iets om mee te slaan, maar vindt niets. Ze beweegt haar vingers als een spin onder het bed, misschien heeft ze wel geluk. Een onvoorzien maar vertrouwd obstakel zorgt ervoor dat ze een ogenblik ophoudt. Ze voelt een warm en zacht hoopje en weet dadelijk wat het is. Elísa kan nog net een vinger naar haar lippen brengen en 'sst' fluisteren, voordat haar handen ruw naar boven worden getrokken en haar polsen achter haar rug met tape bijeengebonden worden.

De man trekt haar met geweld weg en schudt haar zo hard heen en weer dat ze haar hersenen in haar hoofd voelt rammen. Alles is zwart en ze vreest dat dat niet langer door de tape

komt, maar dat haar ogen uitgeschakeld zijn en dat haar oren dezelfde weg zullen gaan. De weinige geluiden die het tumult van de man vergezellen, sterven weg, maar komen terug als hij haar dichter naar zich toe trekt en het verhaal afratelt dat hij haar beloofd had. Waarmee hij bedreigd had.

Zodra hij klaar is, staat hij op, rolt haar op haar rug en zet zijn knie op haar borst om zich ervan te verzekeren dat ze niet opnieuw zal proberen te vluchten. Vervolgens pakt hij de tape weer en plakt die heel strak rond haar oren en neus. Rond en rond. Ze hoort haar oren kraken, maar het geluid dat van haar neus komt is het ergst. En het pijnlijkst. De druk op haar borstkas vermindert en door de tape heen hoort ze een vaag geluid dat haar duidelijk maakt welk apparaat de man met zich meesleept heeft. Hiervoor was ze niet bang geweest. Als hij haar opnieuw vastgrijpt, begrijpt ze dat dat van te veel optimisme getuigde.